

Dobré ráno, Lucie, dobré ráno, Moravo!

Na konci února jsme byli společně po rozhlasových vlnách u Křižanova na Svaté hoře, která je legendou spjata se svatou Zdislavou. Onu legendu nabídnu dnes a pak přidám procházku mezi rybníky Křižanovska.

Legenda: Zdislava jako malá odešla z domova do lesa, aby se stala poustevnicí. Odešla s ní i sestra Ofka, ale ta zůstala na okraji lesa, jít dál se bála. Zdislava pokračovala tedy sama. Ofka se vrátila domů, o všem rodičům pověděla a ti se pro dceru vypravili. Zdislava si v lese (na místě dnešního altánu?) udělala malý dřevěný křížek, natrhala hrnek borůvek a modlila se. Přerýkávala všechny modlitby, které znala, unavila se a usnula.

Rodiče Zdislavy potkali cestou muže, který zase hledal svoji dceru Elišku. Také věděli, že v lese žije starý medvěd. Vtom uslyšeli silný výkřik. Lekli se, křik neustával. Muž poznal Eliščin hlas. Společně běželi za hlasem. Nářek se blížil. Další úlek. Před sebou viděli Zdislavu, jak stojí před medvědem a říká Elišce: „Polož ten hrnek s medem. Medvěd ti nechce ublížit, chce ten med.“

Eliška poslechla a medvěd začal lízat sladký med. Dospělí odvedli děti domů. Zachránkyň Zdislava žila pak spokojeně s rodiči v Křižanově až do svých sedmnácti let, kdy se vdala.

Křižanovem se často jen projíždí. Rozhodně však stojí za to aspoň na chvíli se zde zastavit. Pěkně upravené náměstí se musí líbit. Je zde kostel, radnice a před radnicí památník sv. Zdislavy. Zámek v Křižanově měl hodně složitou historii. Dnes slouží zdravotně postiženým lidem.

Pojďme se projít kolem Křižanova. Přímo městysem nepochází žádná pěší značená stezka, a tak zvolíme cyklostezku č. 5240. Půjdeme přibližně na severozápad, až narazíme na zelenou pěší cestu. Zde se dáme vlevo a asi po 1,5 km přijdeme ke křižanovskému nádraží. Za obcí Sviny už budeme očekávat soustavu rybníků. Stojí za to všimnout si často zajímavých jmen rybníků (třeba Křípálík, Vymyslík, Prادلán, Malý Chlostov, Velký Chlostov, Chlostůvek). Cílem může být třeba železniční stanice Ořechov.

Kdo bude mít takové štěstí, jako jsem měl já při toulání Křižanovskem 14. února 2019, může mít úžasný ornitologický zážitek. Pozoroval jsem na vzdálenosti asi 100 metrů párek velkých ptáků. Svoje nedokonalé fotografie jsem nabídl kamarádovi a výbornému přírodovědci RNDr. Pavlu Blahákovi. Ten o odborné posouzení požádal ještě ornitologa Ing. Miroslava Čapka. Určení mě velmi překvapilo. Byl to párek orlů mořských (*Haliaeetus albicilla*).